

Evaluatie experiment Dans- en Muziekbeschikking voor scholen in het primair onderwijs

Evaluatie experiment Dans- en Muziekbeschikking voor scholen in het primair onderwijs
Janneke Lommertzen en Josien Lodewick,
met medewerking van Roos Geurts
Mei 2024

© 2024 ResearchNed Nijmegen in opdracht van het Ministerie van OCW. Alle rechten voorbehouden. Het is niet geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in publicaties zonder nauwkeurige bronvermelding. ResearchNed werkt conform de kwaliteitsnormen NEN-EN-ISO 9001:2015 voor kwaliteitsmanagementsystemen, NEN-ISO 20252:2019 voor markt-, opinie- en maatschappelijk onderzoek en NEN-ISO 27001:2017 voor informatiebeveiliging.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Achtergrond	1
1.1.1	Leeswijzer	1
1.2	Onderzoeksvragen en -aanpak	2
1.3	DAMU-scholen in het po	3
1.4	Afwijkingsmogelijkheden	3
2	Bevindingen	5
2.1	Reiskostenregeling	5
2.2	Profielchetsen van de DAMU-scholen in het po	6
2.2.1	Schoolschets Olympiaschool Amsterdam	6
2.2.2	Schoolschets School voor Jong Talent Den Haag	8
2.2.3	Schoolschets Nieuwe Park Rozenburgschool Rotterdam	10
3	Reflectie	14
4	Bijlagen	16

1 Inleiding

Dit is een evaluatie van de Beleidsregelverstrekking DAMU-licentie in het PO. Die door ResearchNed is uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van OCW. Het doel van de toekenning van een DAMU-licentie in het po, is, evenals in het vo, om toptalenten¹ op het gebied van dans en muziek (meer) ruimte te bieden om talentontwikkeling en onderwijs te combineren. Met het instellen van deze Beleidsregel wilde men onderzoeken of het toekennen van DAMU-licenties ook voor het po zinvol kan zijn. De beleidsregel is op 1 januari 2021 gestart als experiment en de afwijkingmogelijkheden blijven geldig tot en met schooljaar 2024-2025.²

1.1 Achtergrond

Voor het voortgezet onderwijs bestaat de DAMU-regeling sinds 2013-2014. De DAMU regeling (voluit de Beleidsregel verstrekking DAMU-licentie VO) biedt vo-scholen mogelijkheden om af te wijken van enkele bepalingen uit de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO), zodat zij maatwerk aan kunnen bieden aan talentvolle leerlingen, waardoor onderwijs en toptalentontwikkeling in een hbo-voortraject van een conservatorium of dansacademie te combineren zijn.

Naast de ruimte voor scholen om af te wijken van enkele bepalingen uit de WVO, is het sinds 2016 mogelijk dat leerlingen in het vo aanspraak kunnen maken op een tegemoetkoming in de reiskosten tussen hun woonadres en het adres van de DAMU-school (sinds 2018 kan dit via de Subsidieregeling reiskosten DAMU-leerlingen VO³).

Naar aanleiding van de Motie Heerema⁴ van 16 juni 2020 kwam de Tweede Kamer met het verzoek om ook voor leerlingen die het primair onderwijs combineren met een hbo-voortraject in dans of muziek, een tegemoetkoming in de reiskosten mogelijk te maken.⁵ In reactie hierop werden de Beleidsregel verstrekking DAMU-licentie PO en de Subsidieregeling reiskosten DAMU-leerlingen PO ingericht.⁶ De beide regelingen hangen nauw met elkaar samen en vormen gezamenlijk de basis voor het DAMU-stelsel in het po (vanaf nu: DAMU-regeling). Deze regeling ging in per 1 augustus 2021 en loopt als experiment tot 31 juli 2023. De vrijstellingen en reiskostenvergoeding binnen het experiment blijven gelden tot en met schooljaar 2024-2025⁷.

1.1.1 Leeswijzer

Het experiment met de DAMU-regeling voor het po bood ruimte voor maximaal twaalf scholen. Er hebben uiteindelijk minder scholen deelgenomen dan verwacht: twee scholen met decennialange ervaring met onderwijs aan talentvolle leerlingen in een hbo-voortraject en één school die er in 2023-2024 mee is gestart. Deze drie po-scholen verzorgen DAMU-onderwijs voor leerlingen in groep 7 en 8.

1 De beleidsregel is bedoeld voor leerlingen die een reëel perspectief hebben op door stroom naar een dans- of muziekvakopleiding.

2 Staatscourant 2020. Beleidsregel verstrekking DAMU-licentie PO. nr. 63748

3 Staatscourant 2018. Subsidieregeling reiskosten DAMU-leerlingen. nr. 40674

4 Kamerstukken II 2019/20, 31 293, nr. 538.

5 Staatscourant 2020. Subsidieregeling reiskosten DAMU-leerlingen PO. nr. 63747

6 Kamerstukken II 2019/20, 31 293, nr. 542.

7 Subsidieregeling reiskosten DAMU-leerlingen PO geraadpleegd op 10-4-2024, van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0044620/2021-01-01/>

De uitspraken in dit rapport zijn voornamelijk kwalitatief van aard. Door de kleine aantallen scholen en leerlingen was het niet mogelijk om kwantitatieve analyses te doen en alle onderzoeksvragen in detail te beantwoorden.

Dit rapport is als volgt opgebouwd. Eerst worden de onderzoeksvragen en de aanpak kort beschreven in paragraaf 1.2. Vervolgens worden de scholen kort geïntroduceerd (paragraaf 1.3) en de afwijkingsmogelijkheden van de beleidsregel toegelicht (paragraaf 1.4). Hoofdstuk 2 gaat in op de resultaten: het gebruik van de reiskostenregeling in paragraaf 2.1 en de invulling van het DAMU-onderwijs per school in de profielschetsen van de scholen in paragraaf 2.2. Het rapport sluit af met een beknopte reflectie en drie bijlagen.

1.2 Onderzoeksvragen en -aanpak

De hoofdvraag die is opgesteld naar aanleiding van dit experiment is:

‘Welke (positieve of negatieve) impact het experiment heeft gehad op leerlingen, de deelnemende scholen, besturen, leraren, ouders en eventuele andere betrokkenen?’

Deelvragen richtten zich op: de omvang van het aantal leerlingen, het curriculum, de inrichting van het onderwijs, de mate waarin er gebruik is gemaakt van de wettelijke afwijkingsmogelijkheden; de effecten op de ontwikkeling van de leerlingen op zowel het gebied van dans en muziek als op het gebied van basisvaardigheden.

Onderzoeksvragen	
1.	Hoeveel DAMU-scholen en leerlingen zijn er en met welke instellingen werkt men samen?
2.	Wat zijn de verschillen in opzet en invulling (van o.a. curriculum en onderwijstijd) van de afwijkingsmogelijkheden bij de scholen en wat is daarvan de achtergrond?*
3.	Hoe ziet de samenwerking tussen DAMU-scholen en vo-scholen eruit?
4.	Hoe ziet de samenwerking tussen DAMU-scholen en hbo-instellingen eruit?
5.	Hoe ziet de combinatie po-hbo-voortraject eruit?
6.	In welke mate wordt gebruik gemaakt van de vier afwijkingsmogelijkheden
7.	Welke impact nemen scholen waar op de leerprestaties van leerlingen en op de talentontwikkeling op het gebied van dans en/of muziek?*
8.	Indien van toepassing: welk verschil zien scholen in prestaties tussen leerlingen met een aangepast curriculum op de basisvaardigheden (rekenen/ taalvaardigheid) in vergelijking met leerlingen met een niet aangepast curriculum?*
9.	Wat is de waargenomen impact op hun talentontwikkeling in vergelijking met leerlingen uit eerdere cohorten die de afwijkingsmogelijkheden niet hebben genoten?*
10.	Welke financiële middelen zijn door de scholen zelf ingezet ter ondersteuning van dit experiment?*
11.	Welke knelpunten ervaren betrokkenen binnen deze beleidsregel en hoe kunnen deze verminderd worden?
12.	Ervaren de deelnemende scholen voldoende afwijkingsmogelijkheden om het door hen gewenste/ beoogde onderwijs aan te bieden?*
13.	Welke neveneffecten (positief en negatief) heeft de beleidsregel?
14.	Welke overige suggesties hebben de betrokkenen?

Naast deze onderzoeksvragen bleek er ook behoefte om inzicht te krijgen in het gebruik dat er werd gemaakt van de Subsidieregeling reiskosten DAMU-leerlingen PO, die aan de DAMU-licentie is gekoppeld.⁸

Bij het opstellen van deze vragen en aanvang van de evaluatie was echter nog niet bekend hoeveel po-scholen een DAMU-licentie zouden aanvragen. Door het beperkte aantal scholen dat aan het experiment deelnam zijn niet alle onderzoeksvragen uitgebreid te beantwoorden in *kwantitatieve* zin.

Uiteindelijk hebben er drie po-scholen een DAMU-licentie aangevraagd. Om een beeld te krijgen van de effecten van de DAMU-regeling op deze scholen zijn de schoolplannen en de aanvragen voor de DAMU-licentie geïnventariseerd en geanalyseerd⁹ en zijn er aanvullende interviews gehouden met betrokken schooldirecteuren en leerkrachten. De betrokkenen die in 2022-2023 zijn geïnterviewd is het interviewverslag in 2024 nogmaals voorgelegd met de vraag of er sindsdien belangrijke wijzigingen waren opgetreden met betrekking tot de DAMU-regeling. Dat was niet het geval. De interviewleidraad is als voorbeeld opgenomen in bijlage III.

Daarnaast is er informatie opgevraagd bij de Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (DUS-I) die de reiskostenregeling uitvoert.

1.3 DAMU-scholen in het po

De DAMU-regeling voor het po bood ruimte voor maximaal 12 po-scholen om een DAMU-licentie aan te vragen, evenveel als het aantal vo-scholen met een DAMU-licentie.

Bij de start van het experiment waren er twee po-scholen bekend die al jarenlang ervaring hebben in het verzorgen van onderwijs aan talentvolle leerlingen uit groep 7 en 8 die onder schooltijd ook een hbo-voortraject volgen van een conservatorium of dansacademie: De School voor Jong Talent in Den Haag, en de Olympiaschool in Amsterdam. Deze hebben een DAMU-licentie aangevraagd en gekregen. Per schooljaar 2023-2024 is ook de Nieuwe Park Rozenburgschool in Rotterdam gestart met DAMU-onderwijs. Er zijn geen aanvragen voor DAMU-licenties afgewezen.

In hoofdstuk 2.2 wordt er op basis van de onderzoeksvragen van elke school kort een profiel geschetst van elke DAMU-school voor primair onderwijs.

1.4 Afwijkingsmogelijkheden

Scholen die een correcte en volledige aanvraag voor een DAMU-licentie hebben gedaan en voldoen aan de overige gestelde voorschriften (zie Beleidsregel verstrekking DAMU-licentie PO, artikel 5) en deze toegekend hebben gekregen, mogen op bepaalde punten afwijken van Wet op het Primair Onderwijs. Dit onder voorwaarde dat de school zorgdraagt voor een alternatieve, adequate invulling van het onderwijs in relatie tot het voortraject dans- en/of muziekvakonderwijs. Het gaat hierbij om afwijking van de volgende onderdelen:

⁸ Subsidieregeling reiskosten DAMU-regeling PO, geraadpleegd op: 2-5-2024 van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0044620/2021-01-01/>

⁹ De documentenlijst is opgenomen in bijlage II

1. Centraal vastgestelde vakanties. Deze afwijkingsmogelijkheid geeft de mogelijkheid voor het bevoegd gezag van scholen om de vakanties zo te plannen dat ze passen bij de ontwikkeling en het jaarritme van een DAMU-leerling. Als er onderwijs plaatsvindt in de door de rijksoverheid centraal vastgestelde vakanties, kan deze toch worden meegeteld als onderwijstijd. Zo ontstaat meer ruimte voor maatwerk in de planning van onderwijs. Er kan overigens niet zomaar afgeweken worden van de CAO (artikel 15.2 WPO);
2. Onderwijstijd. Hiermee krijgt een bevoegd gezag ruimte om de onderwijstijd op een bij de DAMU-leerling passende wijze te plannen. Daarbij blijft de minimale onderwijstijd van 850 uren ook voor DAMU-leerlingen gelden en blijft ook een evenwichtige spreiding van diverse vakken van belang. Deze mogelijkheid geeft echter ruimte om ook buiten het onderwijs tijd te besteden aan de ontwikkeling van het DAMU-toptalent (artikel 8.9.b WPO);
3. Kerdoelen en vakken. DAMU-toptalentontwikkeling (het hbo-voortraject) kan meetellen als onderwijstijd voor de vakken Kunstzinnige oriëntatie en Bewegingsonderwijs en zintuiglijke en lichamelijke oefening en expressie-activiteiten, waarmee een dubbele studielast voorkomen wordt (kerndoelen 54 t/m 58 Bijlage Vernieuwde kerndoelen WPO en artikel 9.1.a en 9.1.f WPO).
4. Bevoegdheid. Voor de eerdergenoemde invulling van de kerndoelen krijgen scholen ruimte om een andere type professional in te zetten. De expertise voor dans- en muziektopalentontwikkeling is vaak niet aanwezig bij mensen met een pabo-diploma of vakbevoegdheid. Om toch op een hoger niveau en met een specifieke specialisatie te kunnen voldoen aan kwalitatief hoogstaande invulling van de onderwijstijd voor DAMU-leerlingen, vormen gastlessen van kunstenaars, dansers of musici met een lange staat van dienst een uitkomst. Met deze afwijking hoeft hier niet altijd een leraar met pabo-diploma bij aanwezig te zijn (wel moet men altijd over een VOG beschikken en mag men niet door een rechterlijke uitspraak zijn uitgesloten van het geven van onderwijs). Tevens hoeven deze lessen niet per definitie op de locatie van de school voor po gegeven te worden (er is immers vaak behoefte aan praktijkruimtes met specifieke voorzieningen) (Artikel 3.1.b en Artikel 3.2 t/m 3.4 m.b.t. eerder genoemde kerndoelen WPO).

2 Bevindingen

2.1 Reiskostenregeling

Voor leerlingen die ingeschreven staan op een DAMU-school en bij een hbo-vooropleiding dans of muziek met een reisafstand enkele reis van minimaal 25 kilometer tot school, is het mogelijk om een deel van de reiskosten vergoed te krijgen. De hoogte van deze vergoeding is afhankelijk van het jaarinkomen van de ouders/wettelijk vertegenwoordigers: De inkomensgrens is €65.000, daarboven komen leerlingen niet in aanmerking voor reiskostenvergoeding. De vergoedingen per inkomensgroep zijn als volgt bepaald¹⁰:

- Minder dan €35.000: maximaal €0,12 per kilometer.
- Tussen €35.000 en €50.000: maximaal €0,10 per kilometer.
- Tussen €50.001 en €65.000: maximaal €0,09 per kilometer.

Het totale budget dat (initieel) jaarlijks beschikbaar was voor deze reiskostenvergoedingen is €100.000¹¹. Mocht er meer worden aangevraagd dan er beschikbaar is, dan wordt het beschikbare subsidiebedrag onder de aanvragers verdeeld.

De Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (DUS-I) voert de reiskostenregeling uit. Ouders dienen deze aanvraag zelf te doen bij DUS-I. Dit verloopt buiten de scholen om, al hebben zij de regeling wel bij ouders onder de aandacht gebracht.

In schooljaar 2022-2023 is er voor vijf DAMU-leerlingen uit het po een reiskostenvergoeding aangevraagd en toegekend. Deze vijf leerlingen komen uit verschillende gezinnen. In het huidige schooljaar (2023-2024) is de reiskostenvergoeding slechts voor twee leerlingen aangevraagd en toegekend. Dit is in onderstaand schema verwerkt.

Tabel 2-1: Reiskostenvergoedingen in het kader van de DAMU-regeling in het po, per jaar.

	Aantal leerlingen met reiskostenvergoeding		Totale som vergoedingen	
	N	%DAMU-leerlingen ¹²	€	%bested ¹³
2023-2024	2	3% - 2,5%	€5.689,66	6%
2022-2023	5	7% - 6%	€11.167,63	11%

Landelijk gezien zijn er in totaal tussen de 65 en 84 DAMU-leerlingen in het po. Dit is een fractie van het totale aantal leerlingen in het basisonderwijs (0,005% - 0,006% van 1.357.421¹⁴). Van deze al kleine groep leerlingen maakt slechts een beperkt percentage gebruik van de reiskostenregeling.

Hier zijn twee mogelijke verklaringen voor: ofwel ouders/leerlingen komen er niet voor in aanmerking, omdat ze niet aan de voorwaarden voldoen (d.w.z. ze wonen binnen 25 km van school, en/of het bruto

10 <https://wetten.overheid.nl/BWBR0044620/2021-01-01/> geraadpleegd op 25 maart 2024

11 Subsidieregeling reiskosten DAMU-regeling PO, geraadpleegd op: 2-5-2024 van:

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0044620/2021-01-01/>

12 Percentage DAMU-leerlingen is berekend over de geschatte onder- en bovengrens van het aantal deelnemende leerlingen van de deelnemende scholen in beide jaren, zie ook Bijlage I

13 Percentage is berekend over het totale beschikbare budget van €100.000,- per jaar

14 OCWinCijfers: 1.357.421 leerlingen in het basisonderwijs, geraadpleegd op 2-5-24, van:

<https://www.ocwincijfers.nl/sectoren/primair-onderwijs/leerlingen/aantallen-ontwikkeling-aantal-leerlingen>

gezinsinkomen is hoger dan €65.000,-), ofwel de regeling is niet voldoende bekend bij ouders. Deze laatste verklaring lijkt minder plausibel, aangezien uit de interviews met scholen bleek dat de regeling bij scholen goed bekend is en bij ouders onder de aandacht is gebracht.

2.2 Profielschetsen van de DAMU-scholen in het po

Gezien het beperkte aantal scholen dat aan de DAMU-regeling meedoet is ervoor gekozen om hier per school een portret te schetsen aan de hand van de belangrijkste thema's in de onderzoeksvragen. De belangrijkste feitelijke kenmerken zijn opgenomen in 4Bijlage I.

2.2.1 Schoolschets Olympiaschool Amsterdam

De Olympiaschool is een reguliere basisschool in Amsterdam met rond de 300 leerlingen, waarvan twee klassen voor leerlingen in het voortraject van de Nationale Ballet Academie (NBA) van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK)¹⁵. Er is een groep 7- en een groep 8-klas. Deze school werkt al circa 30 jaar samen met de NBA.

Inrichting van het onderwijs

De dansleerlingen zitten per jaargroep bij elkaar in de klas, zij volgen geen onderwijs met reguliere leerlingen. Het programma verschilt op de volgende punten van het onderwijs aan reguliere leerlingen:

- langere schooldagen, van 8:30 tot 16:30;
- drie uur per dag danslessen op school, afwisselend in de ochtend en in de middag;
- muzieklessen en voedingslessen;
- danslessen worden verzorgd door docenten van AHK;
- geen gymlessen, vanwege beperkte tijd, en het risico op blessures;
- twee uur per week minder reguliere lessen. Onder andere minder beeldende vorming, en selectief met projecten.

Samenwerking met vo en hbo

De Olympiaschool werkt samen met de opleiding Dans (Nationale Ballet Academie) van de Amsterdamse school voor de kunsten, het Gerrit van der Veen college¹⁶ en het Zuiderlicht, een vmbo-school. Danslessen krijgen de leerlingen dagelijks van docenten van de NBA, en de reguliere lessen van leerkrachten van de Olympiaschool.

De NBA verzorgt de balletlessen. Er is regelmatig overleg tussen de Olympiaschool en NBA, over vorderingen van de leerlingen en het afstemmen van roosters. Op het niveau van directies is er daarnaast elke 4 à 5 weken overleg over de leerlingen, daarin worden ook muziek- en voedingslessen afgestemd.

Ook de open dagen voor potentiële balletleerlingen worden samen met de NBA gehouden en de NBA organiseert de auditie voor de vooropleiding. Bij de toelating van nieuwe balletleerlingen is ook de intern begeleider van de Olympiaschool betrokken.

Met het vo is er wel eens overleg, maar is de samenwerking beperkter. In het eerste jaar van het vo worden de lessen gegeven in de dependance van de Olympiaschool in de Agamemnonstraat.

¹⁵ Vooropleiding Dans van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

¹⁶ Het Gerrit van der Veen college is een havo-vwo-cultuurprofiel school die naast de DAMU-dansklas ook met twee andere dansvooropleidingen samenwerkt (Lucia Marthas' Institute for Performing Arts, het Conservatorium van AHK en 5 O'Clock class, de vooropleiding voor Hedendaagse dans van de AHK, die niet onder de DAMU-regeling vallen).

Gezamenlijke visie, missie en doelen

Er lijkt geen uitgewerkte gezamenlijke visie te zijn:

“Samenwerking bestaat al meer dan dertig jaar. Het gaat over talentontwikkeling. Daar sta ik wel helemaal achter [...] Zo’n aparte wereld. Ook in het weekend repeteren.”

Effecten op leerprestaties en talentontwikkeling

Hierover wordt gezegd dat de DAMU-leerlingen zeer gedisciplineerde leerlingen zijn. Wat hun leerprestaties ten goede komt.

“Van de dansleerlingen zien we veel discipline. Het zijn stuk voor stuk gedreven leerlingen die heel graag willen.”

“De citoresultaten lopen nu gelijk met die van de overige klassen. Van de twintig leerlingen in groep 8 gaan de meesten naar havo-vwo.”

Doorstroom

De meeste leerlingen willen door met dansen na groep 8. Dit hangt af van het adviesgesprek en balletexamen of leerlingen verder kunnen met een voortraject in het vo. Als de kinderen na groep 8 doorgaan met ballet, gaan zij automatisch, afhankelijk van hun advies naar het Gerrit v.d. Veencollege (havo, vwo) of naar het Zuiderlicht (vmbo). De overdracht naar deze scholen verloopt prima. De kinderen stromen daar ook in speciale dansklassen in.

“Lange tijd had het Gerrit van der Veen College maar plek voor 14 balletleerlingen, dat is nu verruimd.”
“Uiteindelijk vallen er bij elke overgang en auditie leerlingen af, waardoor van alle DAMU-leerlingen die starten in po, er uiteindelijk maar een klein deel op de dansacademie terecht komt.”

Afwijkingsmogelijkheden

De afwijkingsmogelijkheden die worden gebruikt zijn: onderwijstijd, urencriterium, kerndoelen en vakken en bevoegdheid. De behoefte aan meer ruimte om vakanties anders in te richten is er niet echt. Soms zijn er verlovverzoeken van ouders, dan wordt er per keer bekeken of de school die honoreert. De beleidsregel heeft hier niks aan veranderd.

“We doen dit al decennia, en het is nooit een probleem geweest met de onderwijsinspectie, want we hebben een goed verhaal.”

“Het urencriterium is sowieso lastig te handhaven, want het zijn veel zijinstromers, en we weten niet hoeveel uren zij op eerdere scholen hebben gehad.”

Overige opmerkingen over de DAMU regeling

De DAMU-aanvraag kostte veel tijd. Iemand van de Stichting DAMU en iemand van het Gerrit van der Veen College hebben meegedacht bij het invullen van de benodigde formulieren.

“Belangrijk dat dit soort onderwijs mogelijk is, belangrijk om de landelijke regeling door te voeren, zeker het uren aspect. Reiskosten vergoeding is een goed iets”

2.2.2 Schoolschets School voor Jong Talent Den Haag

De School voor Jong Talent (SvJT) is een 'interfaculteit' van het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, en valt daarmee onder hbo.¹⁷ Deze interfaculteit bestaat uit een vo-school (havo en vwo) en een po-school en zit samen met het Koninklijk Conservatorium in Amare, waar ook het Nederlands Dans Theater, het Residentie Orkest en verschillende theater- en muziekzalen zijn gehuisvest. Alle leerlingen van de SvJT volgen een hbo-voortraject in dans of muziek aan het Koninklijk Conservatorium.

Het voortraject dans- en muziek voor po-leerlingen is hier al gestart in 1956-1957, toen was het een combinatie met basisschool en mulo

“Leerlingen aan de School voor Jong Talent worden ingeschreven via twee partnerscholen, die enkel een administratieve loketfunctie vervullen, vo: Rijnlands Lyceum Wassenaar, 02GP04 en po: Haagsche School Vereeniging (05VW04).”

Inrichting van het onderwijs

De leerlingen volgen lange schooldagen van 8:45 tot 17:00, telkens een halve schooldag schoolvakken en een halve schooldag voor dans of muziek. De reguliere lesstof wordt compacter aangeboden:

“Het basisschoolprogramma is gecompriemd tot halve dagen. [...]. Docenten maken dit mogelijk: ze beperken zich tot de kern van het curriculum (kernvakken rekenen en taal). Alle franje wordt eraf gesneden: er worden geen paaseieren geveerd. Musical doet men in een week, er zijn geen grote sportdagen of avondvierdaagse. Daarnaast wordt er heel efficiënt gewerkt (als leerlingen na 10x de tafels kennen, ga je ze niet 12x doen). De Inspectie kijkt naar resultaten, Cito, het leerlingvolgsysteem. Soms krijgen we de opmerking dat we minder aan geografie/aardrijkskunde doen: dat is een bewuste keuze.”

“Dansleerlingen hebben ca. 15 klokuren dans per week (caractère, Spaanse dans, creatief en ballet) Muziekleerlingen hebben 3 maal een uur muziektheorie, koor, hoofdvak, co-repetitie en kamermuziek. Voor de musici geldt dat wij ervan uitgaan dat zij minimaal 2 klokuren per dag op het instrument studeren”

“het rooster van de balletleerlingen sluit naadloos aan op het schoolrooster (er is dus geen sprake van een “overblijfsituatie” zoals bij reguliere scholen), voor de muziekleerlingen wordt een individueel rooster gemaakt: in tussenpauzes worden de leerlingen binnen de basisschool opgevangen”.

Samenwerking met vo en hbo

De interfaculteit School voor Jong Talent maakt integraal deel uit van de Hogeschool der Kunsten in Den Haag (Koninklijk Conservatorium en Koninklijke Academie van Beeldende kunsten). Po en vo volgen hier een beroepsvoorbereidend traject dat volledig wordt vormgegeven door het hbo. Leerlingen kunnen gebruik maken van de hbo-faciliteiten, docentencorps en ondersteunend personeel. Jaarlijkse toelatingsexamens worden door het hbo afgenomen. Alles valt onder de koepel van de Hogeschool der Kunsten. De School voor Jong Talent is één school. De afdelingen po, vo zitten in hetzelfde gebouw als onder andere het Koninklijk Conservatorium.

¹⁷ Dit wil zeggen dat de docenten en leerkrachten po in dienst zijn van de hbo-instelling. Administratief zijn de DAMU-leerlingen ingeschreven bij de Haagsche School Vereeniging (05VW04).

Gezamenlijke visie, missie en doelen

Over de visie wordt in schoolplan en interview gezegd:

“De unieke weg voor jonge mensen die in de toekomst een rol van betekenis willen spelen op de (inter)nationale podia in de wereld van de muziek, dans of beeldende kunst. Kernbegrippen zijn gedrevenheid, zelfvertrouwen, uitdaging en excellentie. Lesactiviteiten vinden plaats in en rondom de lokalen van de basisschool. De instrumentale lessen vinden plaats in vaklokalen van het Koninklijk Conservatorium. Ook maakt men gebruik van de ondersteuningsmogelijkheden van de Hogeschool der Kunsten (HdK).

En:

“Aangezien de Interfaculteit jonge topdansers- en musici opleidt, is er tevens grote en specifieke aandacht voor de fysieke en mentale begeleiding.”

Doordat de interfaculteit rechtstreeks onder het CvB van de Hogeschool der Kunsten valt, zijn alle docenten en leerkrachten in dienst van de Hogeschool der Kunsten.

Effecten op leerprestaties en talentontwikkeling

Voor het voortraject gericht op ballet wordt gezien als een belangrijke kweekvijver.

“Voor ballet komt het eigenlijk niet voor dat leerlingen niet uit een voortraject aangenomen worden [bij de kunstvakopleiding] , muziek zou wel kunnen. Eigenlijk is het bij de drie grote conservatoria zo dat ze voor bijna 60-70% buitenlandse leerlingen hebben (die hebben daar meestal een intensief traject gevolgd). De Nederlandse leerlingen die wel nog instromen zijn meestal ook eigen kweek; 80% van de havo/vwo-leerlingen stroomt door naar het eigen instituut of buitenland.”

“Een succesvolle doorstroom naar het Hoger Kunstonderwijs is in Nederland bijna onmogelijk zonder een gedegen voortraject. De kansen om door te stromen naar dit segment via een reguliere basisschool zijn nihil.”

De leerprestaties op de schoolvakken zijn goed:

“Ondanks het feit dat de leerlingen aanzienlijk veel tijd besteden aan het voortraject blijkt dat de leerlingen op po/vo-gebied vaak hoger scoren dan reguliere leerlingen. Dit blijkt uit gemiddelde citoscores, maar vooral ook uit de eindexamenresultaten die boven het landelijk gemiddelde liggen (zie www.scholenopdekaart.nl). Dit heeft ongetwijfeld te maken met de hoge motivatiegraad, het bediend worden op iets waar je goed in bent/leuk vindt, het hoge arbeidsethos en discipline en de kleinere groepen bestaande uit “zielsverwanten”.”

Doorstroom

Het aandeel po-leerlingen dat uiteindelijk naar een hbo kunstopleiding doorstroomt is groot:

“alle leerlingen uit de po-klassen stromen door naar het voortraject in het vo aan de School voor Jong Talent. Van degenen die vervolgens eindexamen doen stroomt naar schatting 80% door naar het Hoger Kunst Onderwijs.”

Aldus de geïnterviewde van de SvJT. Precieze data ontbreken, omdat er ook zijinstromers zijn en leerlingen uitstromen vóór het eindexamen.

Afwijkingsmogelijkheden

De meeste afwijkingsmogelijkheden worden gebruikt, voornamelijk onderwijstijd, kerndoelen en vakken en bevoegdheid. Dit was al zo vóór de invoering van de beleidsregel, met instemming van de Inspectie van het

Onderwijs. De beleidsregel geeft deze praktijk een wettelijke basis. De behoefte van gezinnen om af te wijken van de centraal vastgestelde vakanties herkent de school. Echter, de school gaat daar terughoudend mee om:

“Het aantal aanvragen voor verlof buiten de vakantieregeling om, is de laatste jaren toegenomen. Daarom hebben wij moeten besluiten ons verlofbeleid aan te scherpen”.

Er zijn veel minder contacturen gericht op regulier onderwijs, zoals in de plananalyse beschreven: *“De leerlingen van de SvJT volgen derhalve een dubbele studie: regulier po en een beroepsvoorbereidend traject. Dit heeft grote gevolgen voor de inhoud van ons onderwijs. De SvJT legt een focus op het beroepsvoorbereidend kunstonderwijs zonder daarbij de kerndoelen van het po én de capaciteiten van de leerling uit het oog te verliezen.”*

Het basisschoolprogramma is gecomprimeerd tot halve dagen. Met dans of muziek afwisselend in de ochtend of middag.

“Docenten [...] beperken zich tot de kern van het curriculum. (kernvakken rekenen en taal. Franje wordt eraf gesneden: er worden geen paaseieren geveerd. Musical doet men in een week, geen grote sportdagen of avondvierdaagse. Daarnaast heel efficiënt werken (als een leerling na 10x de tafels kent, ga je ze niet 12x doen). De Inspectie kijkt naar resultaten, Cito, leerlingvolgsysteem. Soms krijgen we een opmerking dat we minder aan geografie/aardrijkskunde doen: dat is een bewuste keuze.”

Docenten dans - en muziek zonder pabo-achtergrond, zijn officieel niet bevoegd voor het po. Zij volgen eerst een pedagogische/didactische cursus ('the artist as a teacher').

Overige opmerkingen over de DAMU regeling

Voor de SvJT is er praktisch niets veranderd door de DAMU-regeling in het po.

“Wat we deden doen we nog steeds. Ik zie twee mogelijke voordelen. Inderdaad wellicht ouders die een beroep hebben gedaan op de reiskostenvergoeding; en richting de inspecteur kun je inderdaad verwijzen naar de regeling. Maar dat is nooit een probleem geweest.”

“Belangrijkste probleem is dat overheid het mooi vindt dat deze initiatieven er zijn, maar niets betaalt. Leerlingen krijgen een dubbel programma, er is andere expertise nodig. Dans- en muzieklessen worden door hbo-docenten gegeven. Ook veel fysio, screening kinderarts, voedingsdeskundigen etc. Als je in Nederlandse orkesten en dansgezelschappen Nederlandse talenten wil, moet je investeren. Dat wordt nu betaald door hoge ouderbijdrage, 2 mille, en het conservatorium is bereid bij te leggen.”

2.2.3 Schoolschets Nieuwe Park Rozenburgschool Rotterdam

De Nieuwe Park Rozenburgschool (NPRS) is de nieuwste DAMU-school in het po voor leerlingen in een hbo-voortraject dans. De eerste DAMU-klas is dit schooljaar gestart (2023-2024). De school werkt samen met Codarts Lyceum (voorheen: havo vwo voor Muziek en Dans) en met Codarts Rotterdam.

Op dit moment zijn er vier leerlingen, twee in groep 7 en twee in groep 8. Volgend jaar streeft de school naar een 7/8 combinatieklas met in totaal 20 DAMU-leerlingen (dans en musical). Er is ruimte voor maximaal 15 dansleerlingen. Het streven is om op termijn te groeien naar twee DAMU-klassen, een groep 7 en een groep 8-klas. Vanaf 2025-2026 wil de school ook onderwijs geven aan muziekleerlingen.

Inrichting van het onderwijs

Dansleerlingen zitten in een reguliere groep 7 of 8. De basisvakken worden in de ochtend gegeven (taal, rekenen, begrijpend lezen, spelling). Dan volgen alle leerlingen (DAMU en regulier) hetzelfde programma. Daarna gaan ze naar de andere locatie waar ze van 13:00 tot 15:00 les hebben in allerlei dansdisciplines (klassiek, caractère, moderne dans, martial arts en circus/acrobatiek).

Een keer per week is er een mentoruur, waar praktische zaken en voortgang op schoolvakken worden besproken. De vakken Engels en een gedeelte van wereldoriëntatie worden ook in het mentoruur behandeld, of in projecten. De DAMU-leerlingen hebben vrijstelling van gym en van een gedeelte wereldoriëntatie. De dansleerlingen zijn een kwartier later uit dan de reguliere leerlingen.

Volgend jaar zal het onderwijs er hetzelfde uitzien, met dat verschil dat de DAMU-leerlingen dan samen in één combinatieklas zitten, bij één leerkracht.

Samenwerking met vo en hbo

De samenwerking met Codarts Lyceum is nu vooral gericht op werving. Er zijn workshops op andere basisscholen en een open dag is gezamenlijk. Daar is nu meerdere keren per week overleg over. Verder worden er dansdocenten uitgewisseld en komt er een gezamenlijke eindpresentatie van de dansleerlingen in samenwerking met de hbo-opleiding van Codarts.

Codarts gaat over de talentontwikkeling op het vlak van dans, de Nieuwe Park Rozenburgschool over de onderwijskundige visie. Om toegelaten te worden doet Codarts een auditie. Daarna stemt de intern begeleider af met de intern begeleider van de vorige basisschool. Leerlingen moeten in potentie minimaal havo aan kunnen, maar daar worden leerlingen niet op afgewezen, want: *“leerlingen zijn op deze leeftijd nog volop in ontwikkeling”*, en *“ze zijn allemaal erg gedreven, gedisciplineerd en ambitieus”*. Kwaliteit en mogelijkheden in dansontwikkeling zijn leidend bij toelating tot het hbo-voortraject.

Er waren vorig jaar ideeën om ook met een mavo-school met een danstraject samen te werken, maar dat is iets voor de langere termijn.

Gezamenlijke visie, missie en doelen

In het addendum bij het schoolplan worden de missie en visie van Codarts beschreven als:

“Codarts where talents become artists”. Codarts leidt talentvolle en gretige dansers, musici en circusartiesten op tot betrokken en inspirerende kunstenaars, leiders en coaches die hun vleugels uitslaan in een dynamische internationale omgeving. Daarbij staan zes begrippen centraal: Ambachtelijk, Zelfsturend, Divers, Onderzoekend, Duurzaam, Verbindend.”

En dat:

“De belangrijkste doelstelling van de NPRS is het aanbieden van zowel voorbereidend kunstvakonderwijs als algemeen vormend en voorbereidend wetenschappelijk onderwijs aan zeer getalenteerde muziek- en dansleerlingen, zodat zij een gedegen kans hebben om te worden aangenomen op een muziek- of dansvakopleiding in het secundaire en vervolgens tertiaire onderwijs. Men wil een professionele en inspirerende leer- en onderwijsomgeving zijn voor leerlingen met een groot talent en ambitie voor dans of muziek. Het streven is dat iedere leerling die de NPRS verlaat, optimaal is voorbereid op de middelbare school. NPRS en HMD willen broedplaatsen zijn voor talent op zowel artistiek, intellectueel, sociaal als maatschappelijk gebied en proberen leerlingen zoveel mogelijk van de wereld en de diversiteit van de kunstwereld te laten zien.”

Zowel de NPRS als Codarts Lyceum zien het als opdracht leerlingen zo breed mogelijk op te leiden (zodat ze ook nog inzetbaar zijn mocht ze niet het hoogste niveau halen in hun discipline).

Er lijkt echter geen sprake te zijn geweest van een gezamenlijk visietraject van po, vo en hbo. Zo zei een geïnterviewde hierover:

“Een visietraject is een groot woord. Wel hebben we met elkaar drie kernwaarden bepaald: “Deskundig, ambitieus, professioneel” en de slogan: ‘Ieder talent een podium’”

Effecten op leerprestaties en talentontwikkeling

Verschillende betrokkenen laten de school weten dat het danstalent van de leerlingen zich goed ontwikkelt: van ouders, juryleden bij danswedstrijden en docenten van Codarts.

“Bij de voorronde voor Nederlands kampioenschap sprak ik ouders, coaches en juryleden en die merkten op dat [...] ze de leerlingen echt kwalitatief hebben zien veranderen. Dat is natuurlijk ook logisch, voor een kind dat vijf keer per week extra kan trainen met deze begeleiding zo bijna één op één”

De leerlingen krijgen evenveel les in de basisvakken als reguliere leerlingen. Over de leerprestaties wordt gezegd dat het erg gedreven en gedisciplineerde leerlingen zijn, wat hun leerprestaties ten goede komt:

“Alleen al de keuze om naar deze school te gaan betekent voor de meesten vroeg opstaan om de bus te halen. Een leerling die bijvoorbeeld moeite heeft met rekenen maakt in de bus extra rekenwerk zodat ze naar havo zal kunnen.”

Doorstroom

Beide groep 8-leerlingen zijn toegelaten tot Codarts Lyceum. Een van hen ging ook auditie doen bij het conservatorium in Den Haag¹⁸. De mentor van de DAMU-leerlingen stemt wel af met Codarts Lyceum over leerlijnen. Het is de bedoeling dat er meer uitwisseling komt, dat leerlingen vaker bij elkaar dansen. Over doorstroom naar het hbo is het nog te vroeg om uitspraken te doen.

Afwijkingsmogelijkheden

Ook hier zijn de mogelijkheden om af te wijken van de wettelijke eisen gebruikt met betrekking tot onderwijstijd, bevoegdheid en kerndoelen en vakken. Het is bij deze DAMU-klas nog niet voorgekomen dat er een beroep is gedaan op de mogelijkheid om van de vastgestelde vakantie af te wijken. Net als bij de andere scholen worden de kunstvaklessen gegeven door docenten van de hbo-instelling.

Overige opmerkingen over de DAMU regeling

De DAMU-regeling wordt als belangrijk gezien, om een verschil op te heffen tussen onderwijs aan leerlingen met een sporttalent en leerlingen met een talent voor ballet of dans:

“De regeling is belangrijk! Dansers pieken vroeg in hun carrière, het is zo afhankelijk van de lichaamsbouw en hoe je je ontwikkelt in de puberteit. Dat geldt ook voor turnsters daar zijn ook regelingen voor. Een voetballer gaat veel langer mee. Bij voetbal is dat heel anders. Daar scout de KNVB al vanaf heel jongs af aan en komen zo in een topsportprogramma. Het is belangrijk dat er ook ruimte wordt gegeven aan danstalenten. Het is toch wel mooi als er meer talent van Nederlandse bodem komt in de hbo-opleidingen bij Codarts.”¹⁹

¹⁸ De School voor Jong Talent

¹⁹ T.a.v. ‘Talent van Nederlandse bodem’ moet wel opgemerkt worden dat de groep DAMU-leerlingen tamelijk internationaal is.

“Ik denk dat de DAMU regeling de steun in de rug is die het plan doet slagen. Het is ongelooflijk belangrijk dat kinderen op jonge leeftijd de kans krijgen om hun droom achterna te gaan .[...] Maar waarom kan het binnen de sport wel zo zijn dat de kinderen naar speciale scholen gaan om extra te trainen en binnen zo een cultureel iets niet?”

Mocht de DAMU regeling niet worden voortgezet voor het po, dan is de Nieuwe Park Rozenburgschool toch van plan om ermee door te gaan.

“Als de DAMU-regeling op zou houden te bestaan dan zou dit type onderwijs hoe dan ook doorgaan. Desnoods via andere regelingen zorgen we voor meer schooltijd, zoals rijke schooldag, waarbij kinderen langer naar school gaan.”

3 Reflectie

Vanwege het beperkte aantal scholen dat de DAMU-licentie heeft aangevraagd, konden er geen overkoepelende kwantitatieve analyses worden gedaan. De resultaten in dit onderzoek zijn daarom voornamelijk een kwalitatieve beschrijving.

Het is op dit moment onbekend waarom er niet meer scholen een DAMU-licentie hebben aangevraagd. Deze vraag viel buiten de scope van dit onderzoek.

Inrichting van het onderwijs (onderzoeksvragen 1, 2, 5, 6)

Hoewel de drie DAMU-scholen op bepaalde vlakken erg van elkaar verschillen zijn er ook overeenkomsten. In de schoolvakken ligt de focus bij de basisvakken. Er wordt ruimte gecreëerd voor dans of muziek door het bewust overslaan van gym, het compacter aanbieden van andere vakken (o.a. minder wereldoriëntatie), en langere schooldagen. De lessen dans en muziek uit het voortraject worden verzorgd door docenten van de hbo-instellingen die het hbo-voortraject verzorgen. De afwijkingsmogelijkheden qua onderwijstijd, bevoegdheid en kerndoelen en vakken worden door alle DAMU-scholen gebruikt. De scholen geven aan nauwelijks behoefte te hebben om van de vastgestelde vakanties af te wijken. De afwijkingsmogelijkheden leidden niet tot aanpassingen in het onderwijsprogramma. Zij geven een wettelijke basis aan een reeds langer succesvol bestaande praktijk.

Samenwerking met vo en hbo (onderzoeksvragen 3, 4)

Samenwerking vindt er vooral plaats met het hbo en in mindere mate met het vo. De hbo-instellingen verzorgen de voortrajecten voor de hbo kunstvakopleidingen dans en muziek en verzorgen de audities. Ook zijn zij betrokken bij werving van nieuwe leerlingen. De samenwerking met het vo is van een andere aard, zoals het gebruik van elkaars ruimten, gezamenlijke voorstellingen, en overdracht bij doorstromen na groep 8.

Leerprestaties en talentontwikkeling (onderzoeksvragen 7, 8, 9)

Alle scholen merken een sterke talentontwikkeling van de leerlingen in het kunstdiscipline als gevolg van het geïntegreerde intensieve voortraject op hoog niveau, naast goede leerprestaties op de schoolvakken. Die goede leerprestaties zijn volgens de geïnterviewden mede te danken aan het feit dat de leerlingen die aan een voortraject meedoen bovenmatig gedisciplineerd en gedreven zijn om hun best te doen. Zij zien op dit vlak geen nadelige effecten van het compactere aanbod van schoolvakken.

Het percentage leerlingen dat doorstroomt naar een DAMU-school in het vo is hoog. Over de doorstroom vanuit het vo-voortraject naar het hbo zijn alleen concrete cijfers beschikbaar vanuit de School voor Jong Talent (die daar ook het beste zicht op heeft, omdat zij ook het vo-traject verzorgen). Daar stroomt ca. 80% door naar een hbo-kunstvakopleiding.

Omdat de DAMU-regeling niet leidde tot aanpassingen in het onderwijsprogramma, zorgt de regeling ook niet voor veranderingen in leerprestaties en talentontwikkeling van de leerlingen.

Reiskosten

De reiskostenregeling, die de directe aanleiding was voor het invoeren van de beleidsregel wordt echter maar weinig gebruikt. Dit schooljaar (2023-2024) is er door twee leerlingen gebruik van gemaakt en vorig jaar (2022-2023) door vijf.

Om financiële drempels te verlagen en meer talentvolle kinderen in staat te stellen om een hbo voortraject te volgen op de basisschool is deze reiskostenregeling wellicht niet de meest geschikte maatregel. Naast reiskosten hebben leerlingen in een voortraject bovendien te maken met de cursuskosten van het

voortraject, die €1800²⁰ tot €2096²¹ per jaar kunnen bedragen. Nog los van de kosten er mogelijk zijn gemaakt voor ballet- en muzieklessen om deze kinderen op jonge leeftijd op zo'n hoog niveau te krijgen.

Extra financiering (onderzoeksvraag 10)

Ook voor de scholen is een DAMU-klas duurder dan een reguliere klas, o.a. door kleinere groepen leerlingen, en extra begeleiding. Dit wordt gefinancierd door de schoolstichtingen (2 scholen) of de hbo-instelling.

Neveneffecten, knelpunten en wensen (onderzoeksvragen 11, 12, 13, 14)

Hoewel de DAMU-regeling voor de twee reeds langer bestaande scholen geen invloed heeft gehad, geven de geïnterviewden van beide scholen wel aan dat ze het goed zouden vinden als de regeling wettelijk zou worden verankerd. Daar moet bij worden opgemerkt dat zij bij eventueel stoppen van de regeling ook geen nadelen verwachten. In het po biedt de wet (WPO) al meer flexibiliteit aan scholen voor eigen invulling van het programma, dan in het vo, waardoor de noodzaak van een DAMU-regeling in het po minder wordt ervaren.

De geïnterviewden noemden geen grote knel- of verbeterpunten. De afwijkingsmogelijkheden bieden de scholen voldoende ruimte.

De belangrijkste reden voor de DAMU-scholen voor po om vóór de wettelijke verankering te zijn, is dat het het belang van talenttrajecten voor kunstdisciplines kan onderstrepen. Wanneer de regeling niet wordt verlengd, zal dat naar verwachting weinig impact hebben voor de drie reeds bestaande DAMU-scholen. De mogelijkheid om een DAMU-licentie aan te vragen heeft de start van een derde DAMU-school wel vergemakkelijkt.

20 Nationale Balletacademie en Olympiaschool - Amsterdam

21 Koninklijk Conservatorium School voor Jong Talent - Den Haag

4 Bijlagen

Bijlage I	Overzicht kenmerken scholen
Bijlage II	Geanalyseerde documenten plananalyse
Bijlage III	Interviewleidraad DAMU-scholen

Bijlage I Overzicht kenmerken scholen

DAMU-school voor primair onderwijs	School voor Jong Talent	Olympiaschool	Nieuwe Park Rozenburgschool
Locatie	Den Haag	Amsterdam	Rotterdam
Voortraject sinds	1956-1957	30 jaar	2023-2024
Aantal leerlingen	ca. 30 leerlingen groep 7 en 8	35-50 leerlingen groep 7 en 8 van de in totaal circa 300 leerlingen	4 leerlingen groep 7 en 8 in 2023-2024 van de 596 leerlingen in totaal ²²
	Alleen leerlingen in hbo-voortraject	Ook reguliere leerlingen	Ook reguliere leerlingen
Kunstdisciplines	Dans en muziek	Dans	Dans ²³
Betrokken DAMU-school in het vo	School voor Jong Talent (administratief: Rijnlands Lyceum Wassenaar) ²⁴ , brin: 02GP04	Gerrit van der Veen College, brin: 21ET00 Zuiderlicht, brin: 21ET07	Codarts Lyceum, voorheen havo-vwo voor Muziek en Dans, brin: 02VG03
Betrokken Hbo-kunstvakinstelling	Koninklijk Conservatorium (dans en muziek), brin: 23KJ	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten - Nationale Balletacademie, brin: 21QA	Codarts Rotterdam, brin: 14NI
Doorstroom naar voortraject dans of muziek in vo	Alle leerlingen	Vrijwel alle leerlingen,	tot nu toe allebei de schoolverlaters
Doorstroom naar een kunstvakopleiding op het conservatorium/dans-academie	Ca. 80%	Weinig zicht op, tussentijds vallen er leerlingen af.	Nog onbekend
Veranderingen door de DAMU-regeling?	Er is niks veranderd sinds de DAMU-regeling.		De school is gestart sinds de start van het experiment DAMU-regeling. Wanneer de regeling zou stoppen zou de school doorgaan op de ingeslagen weg.
Extra financiële middelen ter ondersteuning van de DAMU-regeling	Koninklijk Conservatorium en ouderbijdrage van €2096 per jaar. (beurzen beschikbaar)	Ouders betalen cursusgeld aan NBA van €1800,- per jaar	Schoolstichting draagt bij. Evt. cursusgeld onbekend.

²² Scholen op de kaart, geraadpleegd op 9-4-2024 van: [Nieuwe Park Rozenburgschool \(Rotterdam\) | Scholen op de kaart](#)

²³ De Nieuwe Park Rozenburgschool streeft te groeien met in 2024-2025: 20-25 leerlingen in één klas, dans en musical; naar max. 50 leerlingen; twee klassen, met dans, musical en muziek in 2025-2026.

²⁴ Aanvraag DAMU-licentie po en vo SvJT

Bijlage II Geanalyseerde documenten bij plananalyse

Om een DAMU-licentie aan te vragen moeten po-scholen onder meer een samenwerking hebben met een DAMU-school voor voortgezet onderwijs en een hbo -instelling die een hbo-voortraject verzorgt in dans of muziek. Verder dienen deze scholen de volgende documenten aan te leveren bij de aanvraag voor de DAMU-licentie. Deze documenten zijn geanalyseerd voor de plananalyse:

1. Schoolplan, waaruit blijkt:
 - hoe het onderwijs wordt ingevuld, rekening houdend met de belangen van de DAMU-leerlingen;
 - hoe de school waar nodig zorg draagt voor het benodigde maatwerk, flexibiliteit en ondersteuning voor de DAMU-leerlingen; en
 - hoe er wordt voorzien in de aanwezigheid en aanspreekbaarheid van onderwijzend personeel dat verantwoordelijk is voor de begeleiding van de DAMU-leerlingen.
2. Schriftelijke overeenkomst tussen bevoegd gezag van betrokken po-, vo- en hbo-scholen, die ingaat op:
 - de gezamenlijke visie, missie en doelen;
 - de borging van de doorlopende leer- en ontwikkellijnen en de overdracht tussen de betrokken onderwijsinstellingen per DAMU-leerling;
 - de wijze waarop de expertise en het personeel tussen de betrokken onderwijsinstellingen wordt gedeeld;
 - de wijze waarop het proces van gezamenlijke beoordeling van de kwaliteit, en zo nodig de verbetering en verdere borging hiervan, wordt ingericht.
3. Afschrift van een rapport van de Inspectie van het Onderwijs (IvHO), waaruit blijkt dat de kwaliteit van het onderwijs op de school die de DAMU-licentie aanvraagt ten minste als voldoende is beoordeeld;
4. Verklaring aantal leerlingen, waaruit blijkt dat er op het moment van de aanvraag minimaal vijftien op de school ingeschreven leerlingen zijn die zijn toegelaten tot het hbo-voortraject.
5. Akkoord van de medezeggenschapsraad (MR) van de po-school die de aanvraag met deelname aan het experiment met de DAMU-regeling.

Bijlage III Interviewleidraad DAMU-scholen

Feitelijke informatie werd vooraf verzameld vanuit plananalyse

Achtergrondinformatie

- Naam en functie geïnterviewde binnen de school
- Organisatie (BRIN)
- Interviewer(s)
- Toestemming opname? Ja/nee

Profiel school

- Hoeveel leerlingen volgen er aan uw school een aangepast programma muziek of dans? (allen, of een deel?) *(uit plananalyse)*
- Hoeveel van uw leerlingen gaan verder met een voortraject dans of muziek?
- Hoeveel van uw leerlingen starten uiteindelijk aan een kunstvakopleiding op het conservatorium/dansacademie?
- Met welke hbo-kunstvakopleidingen werkt de school samen? *(uit plananalyse)*
- Met welke DAMU- scholen in het vo werkt de school samen? *(uit plananalyse)*

Curriculum

- Hoe is het dans en muziekonderwijs ingericht in groep 7 en 8?
- Waarin wijkt het onderwijsprogramma van de dans/muzieklerlingen af van dat van reguliere basisschoolleerlingen in groep 7 en 8?
(Centraal vastgestelde vakanties / Onderwijstijd / Kerndoelen en vakken / Bevoegdheid)
 - Is hier iets aan veranderd sinds deelname aan de DAMU regeling? Zo ja, waarom?

Samenwerking vo-scholen

- Hoe ziet de samenwerking met de vo-school/scholen er uit?
 - Invulling
 - Gezamenlijke visie, missie en doelen
 - Inbedding in onderwijs/verduurzaming
 - Borging doorlopende leerlijn/warme overdracht

Samenwerking hbo-instellingen

- Hoe ziet de samenwerking met de hbo-instelling eruit?
 - Invulling
 - Gezamenlijke visie, missie en doelen
 - Inbedding in onderwijs/verduurzaming
 - Borging doorlopende leerlijn/warme overdracht
- Hoe ziet de combinatie po-hbo-voortraject eruit? Hoe sluit uw school aan op de vooropleiding?

Effecten op leerprestaties en talentontwikkeling

- Welke impact ziet u dat uw school heeft op de talentontwikkeling op het vlak van dans/muziek?
- Welke impact ziet u dat dit heeft op de leerprestaties van leerlingen?
 - (indien geen/bepaalde impact) Hoe zorgt u ervoor dat de leerprestaties van leerlingen op peil blijven?
 - Ziet u andere effecten op leerlingen?
- wanneer er zowel dans of muziek als reguliere po-leerlingen zijn:
 - welk verschil ziet u in prestaties tussen leerlingen met een aangepast curriculum op de basisvaardigheden (rekenen/taalvaardigheid) in vergelijking met leerlingen met een niet aangepast curriculum?
- Wanneer er alleen DAMU-leerlingen zijn:
 - verwacht u dat er een verschil is in prestaties van uw leerlingen op de basisvaardigheden (rekenen/taalvaardigheden) in vergelijking met leerlingen van reguliere basisscholen?

Effecten DAMU-regeling

- Zijn er zaken veranderd als gevolg van de DAMU-regeling?
- Wat is de waargenomen impact op de talentontwikkeling in vergelijking met leerlingen uit eerdere cohorten die de afwijkingmogelijkheden niet hebben genoten?
- Worden er door de school extra financiële middelen ingezet ter ondersteuning van de DAMU-regeling?

Knelpunten en neveneffecten

- Ervaart u knelpunten binnen DAMU-beleidsregel? Zo ja, hoe zouden deze verminderd kunnen worden?
- Ervaart uw school voldoende afwijkingmogelijkheden om het gewenste/ beoogde onderwijs aan te bieden?
- Ervaart u neveneffecten (positief of negatief) van de beleidsregel?

Tot slot

- De DAMU-regeling is nu een experiment om langer staande praktijk die niet wettelijk geborgd was, een wettelijke basis te bieden. Zou - wat u betreft - de regeling moeten worden verankerd in de huidige vorm?
- Heeft u suggesties ter verbetering?

